

Christus al de hemelen is doorgestaan, tot hij de plek der heerlijkheid bereikte, waar, als de troon der Majesteit, is, en dat hij toen gezet is aan de rechterhand der Majesteit in de hemelen, en op den tienden dag na zijn Hemelvaart, den Heiligen Geest over en in zijne gemeente heeft uitgestort. Al verder dat deze zelfde Christus uit dien staat der heerlijkheid achter-eenvolgens in glorieuse gestalte verschenen is, eerst aan Saulus op den weg van Jeruzalem naar Damascus, en daarna aan den apostel Johannes op het eiland Patmos. Meer nog dat Christus, in onze menselijke natuur aldus verhoogd zijnde, nu aan de rechterhand der Majesteit gezeten is in die verheerlijkte lichaams-gestalte, waaraan hij de onze eens gelijkvormig zal maken, en dat hij in dien verhoogden stand onze menselijke natuur, niet alleen den Priesterlijken dienst in het hemelische heilighdom vervult, maar ook alle dingen regeert. En eindelijk dat deze zelfde Christus, in deze zijne verheerlijkte natuur, op een oogenblik, dat ons onbekend is, zoodra het getal der uitverkorenen vol zal zijn, van dien troon der Majesteit terug zal komen naar die zelfde aarde, van waar hij naar den hemel opvoer. Dit laatste, gelijk Jezus zelf het voorgezegd heeft, en gelijk dit getuigenis van Jezus, terstond na zijn opvaren ten hemel, nogmaals door engelen Gods bevestigd is, welke zeiden: „Gij Galileësche mannen, wat staat gij en ziet op naar den hemel? Deze Jezus, die van u opgenomen is in den hemel, zal alsoo komen, gelijkwijls gij hem naar den hemel hebt zien heenvaren“.

De heilige apostelen hadden kort van te voren den last ontvangen, om als getuigen ook van deze dingen bij de wereld op te treden. En ze hebben dit gedaan. Mondeling voor hun tijdgenooten. Schriftelijk voor de gemeente aller eeuwen. En de Hemelvaartsdag is nog steeds de telken jaer terugkerende dag, waarop de Kerk van Christus dit alles beheerschende getuigenis, met heel de levens- en wereldbeschouwing, die er in vervat ligt, aan de wereld kond doet.

En toch, hoe eenvoudig dit getuigenis ook klinkt, toch mag niet vergeten worden, dat het ons in een wereld van raadselen verweekt, en dat, zoo men het opkomend geslacht laat opgroeien in een kring van denkbeelden en voorstellingen, die hier lijnrecht tegen indruischen, het verhaal van Jezus Hemelvaart in veler oor al meer een vrome legende wordt, waar ze niets bij denken kunnen, en die ze eindigen met te genieten als pure poëzie.

Pure poëzie? D. w. z. als een kinderlijke naïeve voorstelling van de elven, die niet beter wisten, en het daarom wel in dien plastischen vorm moesten betuigen. Maar een voorstelling die dan ook geen stand kon houden, zoodra men uit die kinderlijke naïefte in de wetenschappelijke gelachtenwereld van onze tijd overging.

De Heilige Schrift spreekt van een hemel, en wel in tegenstelling met de aarde. Gen. 1:1 begint er mede: „In den beginne schiep God den hemel en de aarde“. Doch reeds deze tegenstelling eischt nadere bepalings. Stelt ge toch den hemel alleen tegenover deze aarde, dan behoort tot den hemel en het wolkenheer, en het firmament, en de woonstede der engelen, en de verblijfplaats der gezaligden, en de troon der Majesteit Gods. Wij daarentegen, als we onzen „Vader in de hemelen“ aanroepen, onderscheiden slechts tusschen tweeërlei: de zichtbare wereld en de onzichtbare hemelen, en verstaan dan onder de „hemelen“, de woonstede Gods, waar tegelijk de engelen en de gezaligden zijn.

Belijdende Jezus' Hemelvaart, bedoelen we alzoo, dat Jezus uit deze zichtbare wereld (met inbegrip van dampkring en firmament) opgevaren is naar de heilige sfeer, die buiten en boven de wereld ligt, en die we eeren als de hemelen onzes Gods.

Tevens belijden we de alomtegenwoordigheid Gods. Alzoo belijden we, dat God wel in de hemelen woont, maar niettemin heel zijn wereld doordringt, en met zijn almachtigheid en wetenschap en genade in heel zijn schepping present is.

Het éne nu kan voor onze voorstelling niet rijmen met het andere, of we moeten onze toevlucht nemen tot de vergelijking met een Almachtigheid, die een middelpunt heeft waarin ze geconcentreerd is en een omtrek waarin ze volkomenlijk uitstraalt. En voor zover deze vergelijking hier toepasselijk is (wat nooit geheel kan) stellen we dit Middelpunt, deze Bron, deze Fontein van alle licht en leven in de hemelen, en belijden dat de Almachtigheid en Majesteit, uit dit Middelpunt uitstraalt, en uit deze Bron uitlooft, en uit deze Fontein uitstroomt, tot in de alleruiterste uiteinden zijner Schepping, zoodat er er niets is, en geen plek is, waar God niet geheel en met zijn volle Presentie tegenwoordig zou zijn.

Altoos een gebrekkig beeld, het is zoo, maar een beeld aan de Schrift zelve ontleend (Ps. 36:10), en het eenigste dat onze voorstelling tegemoet komt.

Behoudens deze volheid zijner heilige Presentie, is nu die uitstraling, die uitvloeijing van licht en leven in de scheppingen zeer ongelijk. Er is meer in den vrome, dan in den goddeloos, meer in den mensch dan in het dier, meer in het dier dan in de plant, meer in de plant dan in het stof, meer in den diamant, dan in den kiezel. En zoo nu is alle uitstraling en uitvloeijing van licht en leven (mits nooit als emanatie op te vatten) op aarde en in deze wereld, nog niets dan een flauw schijnsel, ver geleken bij de volle glansen van majesteit die uitstralen in de hemelen. Daarom zijn die hemelen voor ons het tooneel van een hooge, heilige en volkomen heerlijkheid en majesteit. En onderscheiden we nu ook weer in die hemelen tusschen het Middelpunt en den breedten Omtrek, dan heet dit Middelpunt de Troon der Majesteit, en liggen om dien troon die vele sferen of hemelen, waar Jezus is doorgestaan, die daarna in dit Middelpunt zelf gezet werd, als degenen in wiens geschapen menscheit hij meer dan in de natuur van eenig ander schepsel, in hemel of op aarde, zich de volheid der Majesteit Gods openbaart.

Een voorstelling van wat onder deze beeldspraak schuilt, is daarom niet voor ons te maken, omdat wij ons geen goddelijke wezen zonder gestalte voor den geest kunnen halen.

Alle engelen Gods zijn geschapen wezens, dus aan een plaats gebonden, want ze zijn ergens, en nooit op twee plaatsen tegelijk. En ook de gezaligden die van ons gingen, behoeven eveneens een bepaalde plek waar ze vertoeven. Maar daar noch de engelen, noch de gezaligden een lichamelijke gedaante hebben, kunnen wij ons de plek waar ze zijn, niet in den geest afbeelden. Een louter geestelijke wereld is voor ons niet te realiseren. We kunnen en moeten ons zulk een wereld denken, maar ze beeldt zich voor ons niet af.

Dit geldt van het Eeuwige Wezen, dat aan plek noch plaats gebonden, en alomtegenwoordig, wel door ons beleden en gedacht, maar in geen beeld kan voorgesteld worden. Zelfs als Middelpunt, Bron en Fontein van alle leven gedacht, mag God de Heere in zichzelf nooit aan één plek of plaats voor ons gebonden zijn.

Doch anders is het met den Christus, en juist hierin ligt de hooge betekenis van Jezus' Hemelvaart. Immers onze Heiland voer op in onze menselijke natuur. Door zijn verschijning in die geesteswereld der hemelen, is alsoo in die dusver uitsluitend geestelijke wereld, een zichtbare gestalte ingeschoven: de Christus in de gestalte zijner heerlijkheid.

Niet dat er zoo eerst een vaste plaats voor de hemelen zijn zou ontstaan, want gelijk gezegd, ook de engelen en de gezaligden zijn steeds aan plek en plaats gebonden, en de plaatselijk bepaalde hemel was er alzo van de eerste ure der Schepping af, toen de morgensterren vroolijk zongen en de kinderen Gods, d. i. de engelen, juichten.

Maar er was in dien hemel nog geen zichtbare verschijning, nog geen bekleeding van het geestelijk wezenlijke met de zichtbare gestalte, en dit nu is in den hemel eerst gekomen, toen Jezus van deze aarde opvoer, en in zijn verheerlijkt menscheit natuur dezen hemel binnentooit.

Binnentooit als het Hoofd aller gezaligden, en binnentooit als het Hoofd van al het engelheir, en die aan deze beide geestelijke sferen, zoo van de engelen als van de gezaligden, in zijn heiligen en volheerlijken Persoon een middelpunt schonk, dat beide én geestelijk én lichamenlijk bestond.

En nu komt hierbij, dat deze zelfde Christus was God zelf, de tweede Persoon der Heilige Drieëenheid, wezens met den Vader en den Heiligen Geest, en dat hij zelf in zijn menscheit natuur de hoogste en volkomenste gemeenschap bezat, die God Drieëenig met onze menscheit natuur en met ons menscheit bewustzijn hebben kan.

Christus in die hemelen gezeten aan de rechterhand Gods, of gelijk in Hebr. 8:1 staat, aan de rechterhand van den Troon der Majesteit, is alzoo de volste, de rijkste, de geheel zich uitputtende Openbaring van Gods eigen Wezen, en centraal in zijn eigen menscheit natuur, en als Hoofd der engelen, en als Hoofd der gezaligden. En tot hem als het Middelpunt verheft zich alle geest van mensch en engel die in de hemelen en de Zon zoekt van waar alle glansen uitstralen, en de Majesteit die glanst aan de rechterhand Gods.

Zoo is dus de Christus die ten hemel opvoer, tevens degene die ons in die hemelen een vast standpunt voor onze voorstelling, een middelpunt voor onze gehele onderscheiding biedt. En nu spreekt het wel vanzelf, dat wij, rekenende van hemden uit, en rekenende van den stoffelijken zelfkant der dingen af, dankbaar beluisteren al wat de wetenschap van natuur en firmament, ons leert omtrent de aanzienlijke afstanden, die de vaste sterren van onze aarde scheiden, en de duizenden van jaren die zelfs de lichtstraal behoeft, om van de verste ste tot ons oog door te dringen. Maar in niets breekt of verzwakt dit de zekerheid, die ons juist in de Hemelvaart van Jezus voor onze voorstelling van den hemel Gods gegeven is.

In dien hemel toch hebben we niet met een stoffelijke, maar met een geestelijke en onzienlijke wereld te doen, wier bestaanwijze zelfs aan onze verbeelding ontgaat, en van wier weten we nog minder weten dan Adam wist van de wet der electriciteit. Die geestelijke wereld kan dwars door onze zinnelijke wereld heenschuiven, zonder dat wij er het geringste van ontwaren. En alle wetenschap omtrent deze zichtbare wereld heeft alzoo niets, niets hoege-naamd te zeggen, omtrent hetgeen in de geestelijke wereld kan of niet kan.

En komt men nu op de lichamenlijke verschijning van den Christus, die om in dien hemel in te gaan, dan toch het stoffelijke mededroeg, dan is het ongetwijfeld waar, dat hierbij ook de esch van het lichaam tot zijn recht moet komen. Mits men hierbij maar in het oog houdt, dat de wetten van een verheerlijkt lichaam ons ten eenemale onbekend zijn; en dat we nog veel minder iets afweten van het resultaat dat men verkrijgt, zoo de wetten die dat verheerlijkt lichaam beheerschen, de bewerking ondergaan van de krachten der geestelijke wereld, waartoe Jezus is ingegaan.

Veel te voegt het ons hier eerbiediglijk te belijden, dat wij uit onszelf dienaangaande niets weten; en dat de wetenschap der weegbare natuur ons hieromtrent niets stellig leeren kan; en dat het eenig stukje der kennis ons deszinsgaande toekomt juist hierin bestaat, dat Jezus van onze aarde, in zichtbare gestalte, ten hemel opvoer, de hemelen is doorgestaan, en nu zit aan de rechterhand van den Troon der Majesteit, en dat hij op den tienden dag, na zijn opvaren, van den Troon der Majesteit ons den Heiligen Geest heeft uitgestort.

Amsterdam, 12 Mei 1899.

Rapporten.

Toen de Generale Synode te Middelburg den 4 September 1896 hare laatste zitting hield, waren er nog vele zaken, die noodzakelijk moesten worden afgedaan; en natuurlijk is toen aan het meest belangrijke de meeste aandacht gewijd, terwijl allerlei andere punten nog al haastig moest behandeld worden, soms zelfs op een oogenblik dat onderscheidene leden met het redigeren van besluiten zich hadden bezig te houden.

Daaruit verklaart zich o. a. het besluit der Synode, in art. 184 der Acta vermeld: „dat de rapporten, zooveel mogelijk, minstens 6 maanden vóór den datum van haar samenkomsten zullen worden toegezonden“. De Provinciale Synode van Drenthe had voorgesteld te besluiten (Q6 van de Agenda): „dat de rapporten minstens 4 maanden vóór het samenkomen der Generale Synode zullen worden toegezonden“. De Commissie, die over dergelijke punten de Generale Synode van advies moest dienen, stelde voor, aan dien wensch te voldoen, niet wijziging van de tijdsbepaling, en met bijvoeging van de woorden: „zooveel mogelijk“. En zonder dat toen onderzocht werd, wat dit voorstel eigenlijk inhield, hetgeen bij zijne zeer onbepaalde formulering („de

rapporten“; welke? en „zullen worden toegezonden“; aan wie?) niet overbodig zou geweest zijn, is het zonder hoofdlijkelijke stemming aanstonds aangenomen.

Indien op dit punt meer had kunnen gelet worden, zou die aanneming zeker niet gevolgd zijn; want het was een besluit, dat niets kon beteekenen, en dat in geen enkel opzicht eenig effect kon hebben.

Immers, rapporten, waarop het van toepassing zijn zou, konden er nu eenmaal niet komen. Wel zijn er op de eerstvolgende Generale Synode een aantal rapporten te wachten, daar natuurlijk alle te Middelburg benoemde Deputaatschappen aan de Kerken, die in Groningen zullen samenkomen, een rapport moeten indienen. De Agenda der Synode zal reeds in zake de Zending een zestiental te vermelden hebben, en nog minstens vijftien andere bovendien. Maar onder die minstens 31 rapporten is er geen enkel, waaraan bij het genoemde besluit kon gedacht worden. Alle zonder onderscheid zijn zij daarvan uitgesloten; daar zij alle gebonden zijn aan bepalingen en regelen, die een anderen termijn van indiening gebiedend voorschrijven.

Gelukkig staat er in het Middelburgsche besluit dan ook bij: „zooveel mogelijk“. Daardoor is de vorm ten minste gered. Maar het is en blijft toch een zonderling besluit, wanneer feitelijk de uitzonderingen zoo vele zijn, dat de regel zelf geheel wegvalt.

Dat dit inderdaad het geval is, valt niet moeilijk in te zien.

Bijna alle rapporten, die te Groningen moeten inkomén, minstens 29, zijn rapporten van Deputaten, die in last hadden, met betrekking tot allerlei werkzaamheden op allerlei gebied, de besluiten der gezamenlijke Kerken in het kerkelijk leven te doen werken; en dan niet slechts voor den tijd van 2½ jaar, alsof daarna het kerkelijk leven een halfjaar lang zou kunnen stilstaan; maar, gelijk vanzelf spreekt, voor den vollen tijd der 3 jaren, die tusschen de beide Generale Synoden verlopen zouden. Van die werkzaamheden nu zijn zij verantwoordelijk schuldig aan de Kerken die hen deputeerden, zoodra deze Kerken weder in Generale Synode bijeenkomen. En dan zonder twijfel van alle die werkzaamheden, zonder dat het laatste halve jaar daarvan kan worden uitgezonderd. In Gereformeerde Kerken kan het denkbeeld zelfs niet opkomen, dat kerkelijke Deputaten hunne functien ooit als eene soort van souverainen zouden kunnen uitoefenen, en zelfs zes maanden lang zouden kunnen werkzaam zijn, zonder daarvan ook maar iets aan hunne lastgevers mede te deelen. Maar hoe zou het dan „mogelijk“ zijn, dat zij hun rapport reeds zes maanden vóór den afloop hunner werkzaamheden gereed hadden? Het spreekt wel vanzelf, dat zij dat rapport eerst kunnen opmaken, of althans definitief afsluiten, kort vóór de Generale Synode, zoo kort van tevoren, dat zij al wat hun daarna nog mocht voorkomen, aan de Synode zelve kunnen overlaten. Indien zulke Deputaten dit uit het oog verloren, en hun rapport reeds lang vóór de Generale Synode bij de Kerk te Groningen inzonder of publiceerden, zouden zij zeker door de Synode tot de orde moeten geroepen worden, om er rekening van te geven, waarom zij de laatste maanden of niets gedaan of het verrichte niet verantwoord hadden.

Slechts een tweetal Deputaatschappen zijn te Middelburg benoemd, die bepaaldelijk tot mandaat kregen, niet om gedurende 3 jaren in eenig opzicht besluiten der Synode uit te voeren, maar om besluiten van de volgende Synode te helpen voorbereiden; n.l. de Deputaten voor advies in zake art. 36 der Confessie, en de Deputaten voor de Concept-regeling in zake de Zending. Maar juist voor deze twee Deputaatschappen heeft de Generale Synode, na gezette overweging, den tijd en de wijze, waarop zij hun rapport moeten indienen, door twee speciale besluiten geregeld; welke speciale besluiten daarna niet ingetrokken of gewijzigd zijn, en dus maken, dat een later besluit, waarvan de bewoordingen zeer vaag en zeer onbepaald zijn, niet op deze rapporten is toe te passen. Volgens art. 179 van de Middelburgsche Acta moest het advies in zake art. 36 der Confessie „een vol jaar vóór het bijeenkomen der volgende Generale Synode aan al de kerkeraden der Gereformeerde Kerken toegezonden worden“; en volgens art. 140 en 141 dierzelfde Acta moest de Concept-regeling in zake de Zending „minstens vier maanden vóór de eerstvolgende Generale Synode aan de roepende Kerken worden ingezonden“, met daarna volgende mededeeling aan de kerkeraden enz.

Nu zijn de Deputaten voor advies in zake art. 36 der Confessie niet intijds met hun rapport kunnen gereed komen. Maar, zij hebben daarvan reeds voorlang eenige verklaring gegeven aan de Kerken; en zij zullen denkelijk wel gedaan hebben, en nog doen, wat in hun vermogen was. Wie verwacht had, dat zij nu eens eene oplossing van de quaestie aan de Kerken zouden hebben voorgesteld, moet zelf maar eens beproeven, over het eeuwen oude, uiterst ingewikkelde en reeds talloze malen behandelde vraagstuk van de verhouding tusschen de Overheid en de Kerken, en van de roeping der Overheid ten aanzien van de Kerken, een advies op te stellen, waarvan hij vertrouwt, dat nu alle onze Gereformeerden het daarmee eens zullen zijn. Denkelijk zal men in zake het gravamen tegen art. 36 der Confessie wel een anderen weg moeten inslaan. Maar dit zal nu de aanstaande Generale Synode te beslissen hebben.

Intusschen heeft het andere der straks genoemde Deputaatschappen zijn mandaat geheel kunnen opvolgen. De Concept-regeling in zake de Zending is op 14 April II (dus 4 maanden vóór den 15 Augustus) definitief door hen vastgesteld, en daarna, zoo spoedig de noodige afdrucken voor de Synode gereed waren, aan de Kerk te Groningen, en aan anderen, toegezonden; terwijl ook gezorgd is, en wordt, voor het toezenden van een afdruck, in ander formaat, aan allen die hierop aanspraak hebben; waarbij echter de bepaling der Middelburgsche Synode (Acta, art. 141), dat de uitgave van dit rapport geene kosten mag veroorzaken, wel eenige moeilijkheid, en dus ook eenige vertraging veroorzaakt.

Wat in al het bovenstaande herinnerd is, zijn zeer zeker zaken, die niet onbekend waren; maar het zijn ook tevens zaken, waarvan de herinnering thans niet overbodig schijnt.

Immers, volgens officiële mededeeling in het Kerkblad van 21 April II, heeft de Kerk van Winterswijk aan de Classe Zutphen voorgesteld, dat deze aan de Generale Synode het volgende voorstel zou doen: „De Generale Synode spreke haar leedwezen er over uit, dat de te Middelburg benoemde Deputaten niet op den vastgestelden tijd hun rapporten bij de kerken hebben ingediend. Wat aangaat 't Gravamen tegen Art. 36 Geloofsbelijdenis, zie Art. 179 bl. 113; wat aangaat de Zending zie Art. 184 bl. 115 (vgl. ook Art. 140 sub 15 bl. 95 en Art. 141 sub 5 bl. 96).“

Laten Kerken (ook Kerkboden) zulk een weg toch niet inslaan. Zonder twijfel kunnen ook „de te Middelburg benoemde Deputaten“ in het algemeen, en met name de twee Deputaatschappen, tegen welke de genoemde bezwaren meer bijzonder worden ingebracht, traag zijn in de behartiging van kerkelijke belangen, en op kerkelijk gebied zich vergissen, en kerkrechtelijke beginselen daarbij uit het oog verliezen. Maar wie openlijk optreedt, niet met eene vraag of bedenking, maar met eene aanklacht en veroordeeling, moet dan toch vooraf een voldoend onderzoek hebben ingesteld. Hier althans zou dan wel gebleken zijn, dat er misverstand en vergissing is bij den aanklager zelve.

F. L. RUTGERS.

Amsterdam, 7 Mei 1899.

Onze Polykliniek te Djocjocarta.

Het strekt der Polykliniek van Dr. Scheurer te Djocjocarta toe, eere, dat de heer Pynacker Hordijk, het liberale Kamerlid voor 's-Gravenhage, op 3 Mei j.l. in de Staten-Generaal een zoo gunstig getuigenis over het werk van Dr. Scheurer in zijne toen gehouden rede heeft ingelacht.

Ten vorigen jare in persoon naar Djogja vertrokken, heeft hij Dr. Scheurer ontmoet en zien werken, en dit noopte hem tot aflegging van het volgend getuigenis:

Ik was in de gelegenheid om den zending, arts te Djocjocarta aan het werk te zien en mij trof de toewijding waarmee deze bekwaame knecht zijn taak vervulde. Het resultaat van zijn werk was in alle opzichten even gunstig. Hij heeft veel tact om met de inlanders om te gaan en Javaansche jongelingen tot assistenten op te leiden. Honderden inlanders komen van heinde en ver om van zijn hulp gebruik te maken. Ik meen dan ook dat het subsidieeren van die particuliere ziekenhuizen de juiste richting is en het ware middel — zij het dan ook een hulpmiddel — van Gouvernementswege om aan de behoefte der bevolking aan geneeskundige en verloskundige hulp te moeten te komen.

Zonder hiertoe te geuren, kan het mededeelen van zulk een getuigenis toch bemoedigen.

Gereformeerde Kerken in Nederland.

CONCEPT-REGELING VOOR DE ZENDING. GENERALE SYNODE TE GRONINGEN. 1899.

Aan de Generale Synode der Gereformeerde Kerken in Nederland, te houden te Groningen in Augustus 1899.

De Generale Synode der Gereformeerde Kerken in Nederland, die in 1896 te Middelburg gehouden is, heeft in hare vergadering van 3 September besloten, te benoemen „zes Deputaten met mandaat om aan de eerstvolgende Synode Generaal eene concept-regeling voor den dienst der Zending in te dienen“, welk mandaat nader aldus werd omschreven: „minstens vier maanden vóór de eerstvolgende Generale Synode aan de roepende Kerk in te zenden eene concept-regeling voor den geheelen Zendingdienst, de opleiding daaronder begrepen“; en vervolgens aldus werd uitgebreid: „nogmaals nauwkeurig de formulering der beginselen en der grondtrekken te herzien en, voor zooveel noodig, hierin verbetering voor te stellen; en voorts de al dan niet verbeterde formulering der beginselen en grondtrekken in eene volledige concept-regeling te belichamen; zij zijn gemachtigd, dit rapport, mits zonder dat dit kosten veroorzaakt, uit te geven; dit rapport in afdruk aan de Kerkeraden toe te zenden, in boekformaat verkrijgbaar te stellen, en aan de onderscheidene kerkelijke bladen toe te zenden, met verzoek van opneming, met name aan de *Bazuin*, de *Heidenbode* en het *Moederdaad*; insgelijks afdruk van dat rapport toe te zenden aan de Kerkeraden der Kerken van Batavia en van Soerabaya en aan onze uitgezondene mannen in Indië.“

Als Deputaten voor het opstellen dezer concept-regeling werden daarna aangewezen de B.B. Prof. Dr. H. Ravinck, van Kampen; Zendingdirecteur J. H. Donner, van Leiden; Prof. Dr. A. Kuiper, Prof. Dr. F. L. Rutgers, Dr. B. van Schelven, van Amsterdam; en Dr. L. van der Valk, van Scheveningen.

Ter voldoening aan de hun gegeven opdracht hebben deze Deputaten thans de eer, aan de Gereformeerde Kerken, die in Augustus 1899

te Groningen in Generale Synode samenkomen, de volgende regeling voor te stellen.

H. BAYINCK.
J. H. DONNER.
A. KUYPER.
F. L. RUTGERS.
B. VAN SCHELVEN.
L. VAN DER VALK.

Amsterdam, 14 April 1899.

Zendingsorde van de Gereformeerde Kerken in Nederland.

Van de afzonding der Dienaren tot dezen dienst.

ART. 1.

a. De prediking van het Evangelie onder Heidenen en Mohammedanen gaat van de Kerken uit door ambtelijken Dienst des Woords en der Sacramenten.

b. Naar dien niemand ambtelijk in den Dienst des Woords kan staan, tenzij hij als Dienaar aan eene plaatselijke kerk verbonden is, kan de uitzending van een predikant voor dezen dienst niet anders geschieden dan door den Raad van eene der Kerken.

c. Eene plaatselijke kerk kan voor dezen dienst een Dienaar afzonderen, die reeds aan haar verbonden is, of ook opzettelijk te dien einde een Dienaar beroepen.

d. Meerdere kerken kunnen, mits in kerkelijk verband, voor den dienst der Zending samenwerken.

e. Alle uitzending van Dienaren des Woords heeft, als geschiedende naar huten, steeds plaats naar de orde en onder de leiding en het toezicht, door de gemeenschappelijke Kerken daarvoor in te stellen.

f. De bijzondere vereischten, te stellen aan uit te zenden Dienaren, worden door de gezamenlijke Kerken vastgesteld. Des noodig kunnen de Kerken gelegenheid openen, om zich de vereischten eigen te maken.

g. Ter voorbereiding en ter bevordering van het werk der Zending kan, mits onder het verband van het vijfde lid van dit artikel, school-diensten en hospitaaldiensten worden aangewend, en zulks, hetzij door de Kerken, hetzij door vereenigingen of bijzondere personen.

Van het Zendingsterrein.

ART. 2.

a. Het terrein in Oost-Indië, voor de Zending der Kerken aangewezen, bestaat uit drie deelen, zijnde: 1. Midden-Java; 2. het eiland Soembava; en 3. de stations te Batavia en te Soerabaya.

b. Op Midden-Java heeft deze Zending zich in de eerste plaats te richten op de residentie Bagelen en het rijk van Jogiakarta. Eerst wanneer de Zending hier genoegzaam vasten voet heeft verkreten, zal zij zich uitbreiden tot de overige residentien op Midden-Java. In afwachting hiervan zal in de behoefte der inlandische Christenen, die nu reeds in deze residentien aanwezig zijn, zooveel mogelijk door het aanstellen van inlandische helpers worden voorzien.

c. De stations te Batavia en te Soerabaya worden dan alleen van hier uit voorzien, zoo de Gereformeerde Kerken in die steden hietooe onbekwaam blijken te zijn.

d. Het gedeelte van het Zendingsterrein, waarop de door eene der Kerken uitgezonden Dienaar werkzaam zal zijn, of ook een missionaire hulpdienst zal gevestigd worden, wijst de Generale Synode of haar lasthebber aan.

Van de samenwerking van meerdere Kerken voor dezen dienst.

ART. 3.

a. De samenvoeging van meerdere plaatselijke Kerken, die voor den dienst der Zending begeren samen te werken, geschiedt naar de regelen door de gezamenlijke Kerken daarvoor vast te stellen, en volgens de aanwijzing door de Generale Synode of hare Deputaten daarvoor te geven.

b. Samen kunnen hierin werken de Kerken van ééne of van meerdere Provinciën, de Kerken van ééne of van meerdere Classen in éénzelfde Provincie, of ook enkele Kerken tot éénzelfde Classe behoorende.

c. Reeds nu wordt het recht hier toe toegekend: 1. aan de gezamenlijke Kerken van de Provincie Groningen; 2. aan de gezamenlijke Kerken van de Provincie Friesland; 3. aan de gezamenlijke Kerken van de Provincien Drenthe en Overijssel; 4. aan de gezamenlijke Kerken van de Provincien Gelderland en Utrecht; 5. aan de gezamenlijke Kerken van de Provincien Zeeland, Noord-Brabant en Limburg; 6. aan de gezamenlijke Kerken van de Provincie Noord-Holland, met uitzondering van de Classe Amsterdam, en met bijvoeging van de Classen Leiden en Woerden; 7. aan de gezamenlijke kerken van de Provincie Zuid-Holland, met uitzondering van de Classen Rotterdam, Leiden en Woerden; 8. aan de gezamenlijke Kerken in de Classe Amsterdam; en 9. aan de gezamenlijke Kerken in de Classe Rotterdam.

ART. 4.

a. Meerdere Kerken, die gezamenlijk voor den dienst der Zending willen arbeiden, leenen daartoe een Dienaar des Woords van ééne der Kerken. De uitzending gaat alsdan uit van deze ééne Kerk.

b. Indien deze Kerk die van de hoofdplaats der Provincie is, wordt geen verdere goedkeuring voor de keuze der Kerk, als Zendingkerk, vereischt.

c. Waar de Kerken van meerdere Provinciën samenwerken, is die goedkeuring evenmin vereischt, zoo de Dienaar geleend wordt van die Kerk in de hoofdplaats van ééne der Provinciën, die het grootste getal leden bevat.

d. Hetzelfde geldt voor de Kerken van ééne of meerdere Classen.

e. In alle andere gevallen is de goedkeuring van of namens de Generale Synode vereischt.

Van de Gecommitteerden.

ART. 5.

a. Bij het aanvaarden van een Zendingstation worden zeven Gecommitteerden benoemd, om deze Zending te leiden.

b. Eene Kerk, die geheel op eigen verantwoordelijkheid een Dienaar uitzendt, benoemt zelve deze Gecommitteerden.

c. Meerdere Kerken, die, hetzij provinciaal hetzij classicaal, in den dienst der Zending samenwerken, benoemen, ook bijaldien niet alle Kerken in het provinciaal of classicaal ressort mochten medewerken, zes Gecommitteerden, op de vergadering der Provinciale Synode of der Classe. De lezende Kerk benoemt één Gecommitteerde haterzijds. Deze zeven Gecommitteerden hebben samen de aansprakelijkheid en het zeggenschap, dat de Kerkeraad heeft van eene Kerk die alleen zendt.

d. Werken meerdere Provinciën samen, dan

benoemt elke Gecommitteerde een aantal provinciale Gecommitteerden. Indien door wordt gemaakt, toegekend, en de Noord-Holland t den samenwerke Synode van No Leiden en door Gecommitteerde f. Indien door wordt gemaakt, toegekend, en de Zuid-Holland (in Holland gevoegd samenwerken, w één Gecommitteerde de lezende ker g. In de Clas twee, en de Gecommitteerde h. In de Clas twee, en de Gecommitteerde i. Alle beno door voort tot noeml heeft, n Synode voor het turen worden z Gewezen Gecom benoembaar. Vo ierand aangewe

Van de aan

a. Eene Kerk zamenlijk tot d overgaan, geyen kennis aan de b dingsdeputen. b. Indien door wordt gemaakt, toegekend, en de Zuid-Holland (in Holland gevoegd samenwerken, w één Gecommitteerde de lezende ker g. In de Clas twee, en de Gecommitteerde h. In de Clas twee, en de Gecommitteerde i. Alle beno door voort tot noeml heeft, n Synode voor het turen worden z Gewezen Gecom benoembaar. Vo ierand aangewe

a. Eene Kerk zamenlijk tot d overgaan, geyen kennis aan de b dingsdeputen. b. Indien door wordt gemaakt, toegekend, en de Zuid-Holland (in Holland gevoegd samenwerken, w één Gecommitteerde de lezende ker g. In de Clas twee, en de Gecommitteerde h. In de Clas twee, en de Gecommitteerde i. Alle beno door voort tot noeml heeft, n Synode voor het turen worden z Gewezen Gecom benoembaar. Vo ierand aangewe

a. Eene Kerk zamenlijk tot d overgaan, geyen kennis aan de b dingsdeputen. b. Indien door wordt gemaakt, toegekend, en de Zuid-Holland (in Holland gevoegd samenwerken, w één Gecommitteerde de lezende ker g. In de Clas twee, en de Gecommitteerde h. In de Clas twee, en de Gecommitteerde i. Alle beno door voort tot noeml heeft, n Synode voor het turen worden z Gewezen Gecom benoembaar. Vo ierand aangewe

a. Eene Kerk zamenlijk tot d overgaan, geyen kennis aan de b dingsdeputen. b. Indien door wordt gemaakt, toegekend, en de Zuid-Holland (in Holland gevoegd samenwerken, w één Gecommitteerde de lezende ker g. In de Clas twee, en de Gecommitteerde h. In de Clas twee, en de Gecommitteerde i. Alle beno door voort tot noeml heeft, n Synode voor het turen worden z Gewezen Gecom benoembaar. Vo ierand aangewe

a. Eene Kerk zamenlijk tot d overgaan, geyen kennis aan de b dingsdeputen. b. Indien door wordt gemaakt, toegekend, en de Zuid-Holland (in Holland gevoegd samenwerken, w één Gecommitteerde de lezende ker g. In de Clas twee, en de Gecommitteerde h. In de Clas twee, en de Gecommitteerde i. Alle beno door voort tot noeml heeft, n Synode voor het turen worden z Gewezen Gecom benoembaar. Vo ierand aangewe

a. Eene Kerk zamenlijk tot d overgaan, geyen kennis aan de b dingsdeputen. b. Indien door wordt gemaakt, toegekend, en de Zuid-Holland (in Holland gevoegd samenwerken, w één Gecommitteerde de lezende ker g. In de Clas twee, en de Gecommitteerde h. In de Clas twee, en de Gecommitteerde i. Alle beno door voort tot noeml heeft, n Synode voor het turen worden z Gewezen Gecom benoembaar. Vo ierand aangewe

a. Eene Kerk zamenlijk tot d overgaan, geyen kennis aan de b dingsdeputen. b. Indien door wordt gemaakt, toegekend, en de Zuid-Holland (in Holland gevoegd samenwerken, w één Gecommitteerde de lezende ker g. In de Clas twee, en de Gecommitteerde h. In de Clas twee, en de Gecommitteerde i. Alle beno door voort tot noeml heeft, n Synode voor het turen worden z Gewezen Gecom benoembaar. Vo ierand aangewe

a. Eene Kerk zamenlijk tot d overgaan, geyen kennis aan de b dingsdeputen. b. Indien door wordt gemaakt, toegekend, en de Zuid-Holland (in Holland gevoegd samenwerken, w één Gecommitteerde de lezende ker g. In de Clas twee, en de Gecommitteerde h. In de Clas twee, en de Gecommitteerde i. Alle beno door voort tot noeml heeft, n Synode voor het turen worden z Gewezen Gecom benoembaar. Vo ierand aangewe

a. Eene Kerk zamenlijk tot d overgaan, geyen kennis aan de b dingsdeputen. b. Indien door wordt gemaakt, toegekend, en de Zuid-Holland (in Holland gevoegd samenwerken, w één Gecommitteerde de lezende ker g. In de Clas twee, en de Gecommitteerde h. In de Clas twee, en de Gecommitteerde i. Alle beno door voort tot noeml heeft, n Synode voor het turen worden z Gewezen Gecom benoembaar. Vo ierand aangewe

a. Eene Kerk zamenlijk tot d overgaan, geyen kennis aan de b dingsdeputen. b. Indien door wordt gemaakt, toegekend, en de Zuid-Holland (in Holland gevoegd samenwerken, w één Gecommitteerde de lezende ker g. In de Clas twee, en de Gecommitteerde h. In de Clas twee, en de Gecommitteerde i.

tenkomen,
LVEN.
VALK.

derland.
ren tot

die onder
in de Kerk
Woorden en
den Dienst
is Dienaar
is, kan de
Raad van
een dienst
n haar ver
einde een
n kerkelijk
ng samen-

es Woord
eels plaats
en toezicht
laarvoor in
stellen aan
e de ge
n zich dus
dering van
het ver
kel, school
gewend, en
door ver

de Zending
die deelen,
d Soemba;
erabaya.
mding zich
residentie
Eerst won
vasten voort
den tot de
In afwach
inlandsche
residenten
or het aan
voorzien.
Soemba
dien, zoo de
hietoe on

lingsterrein,
ilgezonnen
en missio
n, wijst de
aan.

teerdere
st.

re plaats
Zending
dit naar de
n daarvoor
rijding door
en daarvoor

de Kerken
en, de Ker
en in één
ken tot één

ertoe toege
en van de
ramenlijke
3. aan de
en Drente
le Kerken
n Utrecht;
an de Pro
a Limburg;
an de Pro
ing van de
ing van de
aan de ge

de Zuid-Ho
en Rotter
en de gera
en; en de
Classe

tenlijk voor
den, leenen
n één die
uit van deze

hoofplaats
re goeiken
ndingskerk,
Provincien
vennis ver
rdt van die
Provincien

n van één
goedkeuring
le vereicht
en.

dingstation
moed, om
igen verant
d, benoemt

provinciaal
der Zending
ien niet alle
aal resort
teiden, op
nede of det
en Gemeen
mitteer
heid en het
fe van een

samen, dan

benoemt elke Provinciale Synode zooveel Ge
commiteerden als zes bedragen, gedeeld door het
aantal provincien.
2. Indien door de Classe Amsterdam gebruik
wordt gemaakt van het recht, haar in Art. 30
toegekend, en de overige Classen der Provincie
Noord-Holland met de Classen Leiden en Woer
den samenwerken, worden door de Provinciale
Synode van Noord-Holland, door de Classe
Leiden en door de Classe Woerden, elk twee
Gecommitteerden aangewezen.

3. Indien door de Classe Rotterdam gebruik
wordt gemaakt van het recht, haar in Art. 30
toegekend, en de overige Classen der Provincie
Noord-Holland met de Classen Leiden en Woer
den samenwerken, worden door de Provinciale
Synode van Noord-Holland, door de Classe
Leiden en door de Classe Woerden, elk twee
Gecommitteerden aangewezen.

4. In de Classe Amsterdam benoemt de Classe
twee, en de Kerkeraad van Amsterdam vijf
Gecommitteerden. In de Classe Rotterdam de
Classe twee, en de Kerken van Rotterdam in
een gemeenschappelijke vergadering der beide Ker
keraden vijf Gecommitteerden.

5. Alle benoemingen van Gecommitteerden
duren voort tot dat de vergadering, die hen be
noemd heeft, na het houden eener Generale
Synode voor het eerst weder samenkomt. Vaca
turen worden zoo spoedig mogelijk aangewijst.
Gewezen Gecommitteerden zijn terstond weder
benoembaar. Voor alle Gecommitteerden worden
secundum aangewezen.

**Van de aanvaarding van een Zen
dingsstation.**

ART. 6.
1. Eene Kerk die alleen, of Kerken die ge
zamenlijk tot den dienst der Zending willen
overgaan, geven van haar voornemen hiertoe
kennis aan de hierna in Art. 9 bedoelde Zen
dingsdeputaten. Van deze ontvallen zij de
aanwijzing van het terrein voor hare missie,
met dien verstande, dat de Generale Synode
dit terrein in de toekomst wijzigen kan.

2. De kennisgeving, in het eerste lid van
dit artikel bedoeld, moet vergezeld gaan 1°.
van een opgave der Kerken, die samenwerken;
2°. van een opgave der aannemende benoemde
Gecommitteerden; 3°. van een opgave der
Kerk die de uitzending zal doen; 4°. van een
verklaring dat zij deze Zending zullen doen
plaats hebben naar de orde der Kerken voor
de Zending; en 5°. van een schriftelijke ver
bintenis om of in alle kosten dezer Zending te
voorzien, of voor deze Zending telken jare
minstens zulke een som geld te betalen, als
genoegzaam is, om twee derden van het trac
tement van den Dienaar, die gezonden wordt,
te voldoen.

ART. 7.
1. De Zendingdeputaten beschikken op een
kennisgeving, als in Art. 6 bedoeld is, binnen
drie maanden. Bij de aanwijzing van het terrein
geven zij een schetskaart. Overgangstoestanden
ten opzichte van vroegere beoefening van dit
zelfde terrein worden terzelfder tijd door hen
geregeld.

2. Indien aan de verleende machtiging niet
binnen drie maanden na hare dagteekening door
de aanwijzing van den te zenden Dienaar ge
volg is gegeven, menen zij de Gecommitteerden
hiertoe aan, met verzoek hieraan alsnog binnen
uiterlijk drie maanden te voldoen.

3. Geschiedt dit niet, dan wordt de machti
gning als vervallen beschouwd, en die door hen
in het Verklard verklaard. Opzichthouding hiervan
kan alleen plaats hebben, indien de Gecommit
teerden aantonen, dat zij althans diligent wa
ren, maar gesmit zijn op bezwaren, van hun wil
onafhankelijk.

**Van de regeling, de leiding en het toezicht,
uitgaande van de gezamenlijke Kerken.**

ART. 8.
1. Aan de gezamenlijke Kerken in Synode
Generaal komt toe:

1°. de bepaling, indeeling en toewijzing, en
evenzoo de wijziging, van het arbeidsveld in
Oost-Indië;

2°. alle handeling bij en alle onderhandeling
met de Hooge Overheid en het Gouvernement
te Batavia;

3°. alle handeling bij, en alle onderhandeling
met de Residenten en de plaatselijke autoritei
ten in Indië;

4°. alle handeling met zendingen, die niet van
onze Kerken uitgaan;

5°. de bepaling van de wijze, waarop meer
dere Kerken in den dienst der Zending kunnen
samenwerken;

6°. de bepaling van de vereischten, waaraan
de uit te zenden Dienaren zullen moeten vol
doen, en van hun tractement en pensioen en
verdere emolumenten;

7°. de vaststelling van de acten van nutzen
ding, en van den bij dezen dienst te gebruiken
Catechismus en Liturgische Formulieren; de
regeling van den Dienst des Woords en der
Sacramenten; de bepalingen die te maken zijn
voor de stichting van Kerken in Indië, en voor
de verhouding onzer missien tot kerken van
andere belijden in Indië, hetzij onder Euro
peanen, hetzij onder inlanders; alsook al wat
betrekking heeft op de vertaling der H. Schrift
in de Indische talen;

8°. het recht van inspectie, en van het regelen
der verhouding tusschen de onderscheidene mis
sien die van onze Kerken uitgaan, alsmede van
de hulpdiensten;

9°. de beslissing in geschillen, die zich op het
arbeidsveld tusschen onderscheidene missien of
hulpdiensten mochten voordoen, alsook de be
slissing in appél van besluiten van Gecommit
teerden, strekkende tot schorsing in, of ontslag
uit den dienst der Zending, of genomen bij ge
schillen in den boezem van een dier missien of
hulpdiensten;

10°. het in ontvangst nemen van gelden voor
den algemeenen dienst, zoowel uit collecten als
uit giften en schenkingen, het beheer der gel
den; en het kwijten van onkosten, die niet voor
rekening der zendinge Kerk of haar steunende
Kerken komen;

11°. voor zooveel noodig, het voorzien in de
gelegenheid tot het verkrijgen van de speciale
opleiding voor hen, die in dezen dienst zullen
uitgaan, en het steunen van het zich nader be
kwamen voor dezen dienst door het verstrek
ken van beuren;

12°. de regeling van de missionaire propa
ganda in den boezem onzer Kerken;

13°. het uitgeven van een kerkelijk orgaan
voor het publiceren van genomen besluiten,
het financieel beheer, en van ingekomen be
richten uit het Zendingveld.

ART. 9.
1. De gezamenlijke Kerken regelen wat te
regelen is in Generale Synode, en na haar uit
tegaan oefenen zij de leiding en het toezicht
uit door Zendingdeputaten hier te lande, en
door Gedelegeerden in Indië. Zendingdepu
taten worden op de in Art. 13 omschreven wijze

bijgestaan door een Zendingraad. Het finan
cieel beheer wordt opgedragen aan quaestoren.
Voor de Zendingdeputaten en voor de quaestoren
worden secundum aangewezen, volgens dezelfde
regelen die voor de primi gelden.

2. Niemand kan tegelijk Zendingdeputaat
of quaestor en lid van den Zendingraad zijn.

ART. 10.
1. De Zendingdeputaten zijn zeven in aan
tal. Zij worden benoemd voor den tijd die
verloopt tot op één maand na het sluiten der
eerstvolgende Generale Synode.

2. Zij vergaderen te Amsterdam, op den
derden Vrijdag van elke maand. Hun wordt,
indien zij buiten Amsterdam wonen, vergoeding
van reis- en verblijfskosten gegeven, tot een
maximum van f 10.— per vergadering.

3. Hun wordt toegestaan zich een tweede,
bezoedigen, Secretaris toe te voegen, met advi
ceerende stem, op een salaris van hoogstens
f 100.—

4. Zij ontvangen hunne instructie van de
Generale Synode.

ART. 11.
1. De lasthebbers der Generale Synode over
het geldelijk beheer dragen den naam van
quaestoren. Zij zijn drie in aantal. Zij worden
benoemd voor denzelfden tijd als de Deputaten
van Art. 10.

2. Zij ontvangen vergoeding voor hun bureau
uitgaven.

3. Zij moeten te Amsterdam woonachtig zijn,
en vergaderen in de eerste week van elke maand,
om den staat der kas op te nemen, de waar
den te verifiëren, de noodige beschikkingen te
nemen, en hun maandelijksche rapport voor het
kerkelijk orgaan der Zending gereed te maken.

4. Alle geld of geldswaarde boven een be
drag van f 1000.— wordt geborgen in een
brandkast, met zoodanige sluiting, dat voor de
opening de medewerking van minstens twee der
quaestoren vereischt wordt.

5. Zij ontvangen hunne instructie van de Ge
nerale Synode.

6. Hun boekjaar loopt van 1 Januari tot
31 December.

7. Zij doen na uilooop van elk boekjaar, vóór
1 Mei, rekening en verantwoording aan de Zen
dingsdeputaten van de Generale Synode.

ART. 12.
1. De Gedelegeerden in Indië zijn van onbe
paald getal, en worden door de Generale Syn
ode benoemd uit de op Java dienstdoende Ge
reformeerde predikanten, uit hen die werkzaam
zijn bij de hulpdiensten, en uit leden der Ge
reformeerde Kerken in Indië, op of buiten het
zendingsterrein gesteld.

2. Zoolang het aantal missionaire predikanten
op Java niet boven het getal vijf gaat, zijn alle
deze predikanten q.d. Gedelegeerden der Ge
nerale Synode.

3. Zij worden benoemd voor een tijdperk, dat
afloopt drie maanden na de sluiting der eerst
volgende Generale Synode.

4. Zij vergaderen bij toerbeurt in de hoofd
plaatsen, eens in elke drie maanden.

5. Zij ontvangen hunne instructie van de Ge
nerale Synode.

6. Reis- en verblijfskosten worden aan hen, die
van elders opkomen, vergoed.

ART. 13.
1. De Zendingraad bestaat uit één afgevaar
digde door elke der Provinciale Synoden in hare
vergadering die aan de Generale Synode voor
gaat te benoemen, om op te treden terstond na
het sluiten van de Generale Synode, en in
functie te blijven tot de eerstvolgende Generale
Synode.

2. De eerste maal worden de leden van de
Zendingraad door de Generale Synode aangewezen,
om titeling te hebben tot dat de eerstvol
gende Provinciale Synoden de noodige keuzen
zullen gedaan zijn. Zij dragen hun mandaat over
binnen één maand nadat deze keuzen door alle
Provinciale Synoden gedaan zijn.

3. Deze Raad vergadert bij toerbeurt in de
hoofdstaats van elke der Provincien, in deze
volgorde: Zeeland, Utrecht, Friesland, Noord
-Brabant, Zuid-Holland, Drenthe, Gelderland,
Noord-Holland, Groningen, Overijssel. Hij komt
dan alleen samen, wanneer de Zendingdeputa
ten in buitengewone gevallen hem daartoe op
roepen, welke oproeping tevens moet inhouden
opgave van de zaak, waarin advies ofwaartvoor
beslissing verlangd wordt.

4. De Zendingdeputaten worden in de verge
dering van dezen Raad door minstens twee af
gevaardigden vertegenwoordigd, ten vinde de aan
de orde gestelde zaak toe te lichten.

5. De niet ter plaatse wonende leden van den
Raad, alsmede die in gelijk geval verkeerende
Zendingdeputaten, ontvangen vergoeding van
reis- en verblijfskosten tot een maximum van
f 10.— per vergadering.

6. Oproeping van den Raad is eisch, zoo
dikwijls de Zendingdeputaten van oordeel zijn,
dat noodzakelijke en onvoorziene omstandig
heden afwijking eischen van een door de Ge
nerale Synode genomen besluit.

7. Het besluit tot goedkeuring van zulke een
e afwijking kan door den Zendingraad niet ge
nommen worden dan met twee derden der aan
wezige stemmen.

**Van de correspondentie met het
Zendingstation.**

ART. 14.
1. Uitgezonden Dienaren des Woords ontvan
gen hunne instructie van den Kerkeraad der
zendinge Kerk, of, waar deze een harer Diena
ren aan meerdere Kerken leende, van de in Art.
5 genoemde Gecommitteerden.

2. Deze instructie wordt, eer zij van kracht
zal zijn, ter goedkeuring opgezonden aan de
Zendingdeputaten. Bij bezwaar wijzen deze aan,
wat veranderd, uitgelaten of toegevoegd moet
worden. De aldus gewijzigde instructie is op
100 goedgekeurd.

3. De uitgezonden Dienaren staan, voor wat
den dienst der Zending betreft, onder het op
zicht en de tucht van Gecommitteerden, Gede
legeerden, en Zendingdeputaten, volgens nader
op te maken regeling.

4. De uitgezonden Dienaren correspondeeren
met den Gecommitteerde, hun daartoe aange
wezen.

5. Zij zenden elk halfjaar, telkens vóór 1
Januari en 1 Juli, een verslag van hun arbeid
en van den toestand van het Zendingstation
bij den hun aangewezen Gecommitteerde in.

6. Deze rapporten worden binnen één maand
na inkomst opgezonden aan de Zendingdepu
taten en door deze in het kerkelijk Zending
sorgaan openbaar gemaakt.

ART. 15.
1. Alle Gecommitteerden zenden in de maand
April een verslag van hetgeen door hen in zake
de Zending verricht is aan de Zendingdepu
taten.

2. De Zendingdeputaten hebben het recht,
zoo dikwijls zij dit noodig achten, inlichtingen

van hen te vragen, die hun aldan binnen één
maand verstrekt worden.

Van de Gedelegeerden in Indië.

ART. 16.
1. De Gedelegeerden in Indië nemen in be
handeling: 1°. moeilijkheden, tuchtzaken of
geschillen, die door Gecommitteerden of door
de Zendingdeputaten naar hen verwezen worden;
2°. alle geschillen gerezen tusschen twee of meer
Zendingstations; 3°. alle verdere zaken hun
door de Zendingstations of de Hulpdiensten
in Indië aangebracht, voor zoover hunne in
structie zulke medebrengt.

2. Zij correspondeeren met de Zending
deputaten, voor zooveel zij achten vragen te
moeten doen of inlichtingen te moeten geven,
en zijn gehouden alle door de Zendingdeputa
taten tot hen gerichte vragen te beantwoorden.

3. Beslissingen van Gedelegeerden in Indië
kunnen, ook waar appél wordt ingesteld, ter
stond executief worden verklaard met twee
derden der stemmen der aanwezige Gede
legeerden.

Van appél en cassatie.

ART. 17.
1. Van de beslissingen van Gecommitteer
den en van de Gedelegeerden in Indië staat
appél open op de Zendingdeputaten.

2. Van alle beslissingen is aanvraag om cas
satie toegelaten bij de Generale Synode.

Van de gelden.

ART. 18.
1. In alle Kerken wordt, behalve op de
beide Pinksterdagen, nog minstens eenmaal per
jaar voor de Zending gecollecteerd.

2. Kerken die alleen, of met andere, een
zendingstation aanvaard hebben, behouden voor
zich de opbrengst van alle hare collecten voor
de Zending.

3. Zij storten voor algemeene kosten 30 pCt.
van alle deze collecten bij de Quaestoren, tel
kens binnen de maand nadat zij gehouden zijn.

ART. 19.
1. Indien de Quaestoren geen genoegzame ge
lden beschikbaar hebben, om de aangevane ver
plichtingen te voldoen, zijn zij gemachtigd een
extra collecte voor de Zending in alle Kerken
bij de Zendingdeputaten, aan te vragen, die,
deze noodzakelijk keurende, haar voor alle Ker
ken uitschrijven, voor zoover deze Kerken niet
een Zendingstation geheel en volkomen voor
hare geldelijke verantwoording namen.

2. De Quaestoren betalen uit op last van de
Zendingdeputaten. Deze lastgeving kan op een
maal voor een geheel jaar worden verstrekt, zoo
de posten vaststaan, en voorts ad hoc, voor wat
niet op de generale machtiging voorkomt, of
wijziging ondergaat.

ART. 20.
1. Aan elke Generale Synode leggen de Qua
estoren de door de Zendingdeputaten reeds ge
collecteerde rekeningen over, en voegen daarbij
een overzicht en beredeneerd verslag van het
door hen, sedert de vorige Synode sloot, ge
voerde beheer.

ART. 21.
1. De Quaestoren vragen van elke Generale
Synode goedkeuring op een budget, dat, over
het geheele jaar doorlopende, gelden zal tot
aan het weder samenkomen der Kerken in Ge
nerale Synode.

2. Noch afwijking noch overschrijding van
dit budget, noch ook overschrijding van artikel
op artikel, mag plaats hebben, tenzij met goed
keuring van de Zendingdeputaten.

ART. 22.
1. De Quaestoren zijn gehouden aan de Zen
dingsdeputaten, zoo dikwijls deze dit verlangen,
of iemand hiertoe aanwijzen, inzage van alle
boeken en waarden te geven.

**Van de vereischten der uit te zenden
Dienaren.**

ART. 23.
1. Aanstaaende Dienaren des Woords, die een
Kerk zich voorstelt openzigtelijk te beroepen om
hen uit te zenden, worden voorloopig onder
zoek tot zulke een beroep wordt overgegeven.

2. Dit voorloopig onderzoek is opgedragen
aan de Zendingdeputaten. Bij dit onderzoek
moet blijken: 1°. dat zij den leeftijd van 30
jaren niet overschreden hebben; 2°. dat zij vol
gens medisch advies van een door de Zending
deputaten aan te wijzen arts of hoogleraar ge
acht kunnen worden bestand te zijn tegen het
Indisch klimaat; 3°. dat zij gaaf van lijf en
leden zijn; 4°. dat zij praeparatoir voor den
Dienst des Woords geëxamineerd zijn; 5°. dat
zij in staat zijn de bewijzen over te leggen
van mat vrucht de lessen gevolgd te hebben,
die bijzonderlijk voor de opleiding tot den
missionaire dienst door de Zendingdeputaten
zijn aangewezen, of wel, bij ontbreken van dien
ten genoegen van de Zendingdeputaten van vol
doende studien ten deen dode blijken.

3. Een op hen uit te brengen beroep voor
dezen dienst kan niet tot uitzending leiden, tenzij
zij met goet gevolg het peremptoer examen voor
de Classe doorstaan, en de Classe het beroep
approbeert.

4. Indien een Kerk een reeds hier te lande
dienstdoende Predikant wenst uit te zenden,
oordeelen de Zendingdeputaten over de ge
schiktheid naar bevind van zaken, mits hij den
leeftijd van 40 jaren nog niet overschreden heb
be, en mits hij zich onderwerpe aan een medisch
onderzoek, tenende blijken kunne, of hij geacht
mag worden tegen het Indisch klimaat bestand
te zullen zijn.

ART. 24.
1. Het onderzoek ingevolge Art. 23 1. in te
stellen omtrent de voldoende afzonderlijke op
leiding voor den missionaire dienst, strekt zich
uit tot de navolgende vakken:

1°. de taal van het volk, waaronder zij zullen
optreden;

2°. de land- en volkenkunde en de religie
van dat volk;

3°. de geschiedenis der Zending, bijzonder
die van Nederland;

4°. de theorie der Zending naar Gereformeerde
beginselen;

5°. de elenchthiek met bijzondere toepassing
op de religie van het volk waaronder zij zullen
optreden.

6. Zendingdeputaten zijn bevoegd op deze
regelen uitzonderingen toe te staan.

ART. 25.
1. De Praeparator voor den Dienst des Woords
geëxamineerden kunnen, ook zonder dat hun
alsnog een beroep voor den missionaire dienst
in uitzicht is gesteld, zich bij de Zendingdepu
taten aan het onderzoek, bedoeld in Art. 23,
voor zooveel de studien betreft, onderwerpen.

2. Loopt dit onderzoek gunstig af, zoo wordt
hun hiervan een bewijs gegeven. Dat bewijs
ontslaat hen van dit onderzoek bij een even
tueel beroep.

**Van den Hoogleraar-Gedelegeerde
voor Indië.**

ART. 26.
1. De Generale Synode kan, met den titel
van hoogleraar, een Doctor in de H. Gode
leerheid naar Java, als haar vasten Gede
legeerde, afvaardigen.

2. Hiertoe wordt niet overgegaan, indien niet
een allerszins geschikt persoon hiervoor gevon
den zij, en de gelden voor deze missie behoor
lijk gedeekt kunnen worden.

3. Deze Hoogleraar-Gedelegeerde zal voor
zitter zijn van de Gedelegeerden in Indië, zal
de Kerken bij de Regering van Indië vertegen
woordigen, belast zijn met de inspectie van alle
Zendingstations in Indië, onderwijzen geven aan
pas overgezonden Dienaren des Woords, en
voorts belast zijn met de wetenschappelijke be
strijding van het Mohammedanisme in onze
Koloniën.

Van de Kerken van inlandische Christenen.

ART. 27.
1. De reeds uit inlandische Christenen ge
voemde Kerken of beginsels van Kerken wor
den geplaatst onder het toezicht en de leiding
van de Gedelegeerden in Indië.

2. Zij maken een lijst van deze Kerken op,
met opgave van het aantal gedoopten en van
hen die toegelaten zijn tot het H. Avondmaal,
van aangestelde onderwijzers, helpers of gees
telijke verzorgers, van het behelidende karakter
der Kerken, van den Christelijken wandel der leden
en der verzorgers, van het gegeven onderricht
in den Godsdienst, van de aanwezige gebouwen
voor den eeredienst, enz.

3. Op deze lijsten worden alle groepen van
gelovigen gebracht, die zich berid verklaren,
met onze Kerken op later te regelen voet in
verband te treden.

4. Zij zenden deze lijsten en opgaven, met
al zulke opmerkingen als zij voorlichting strek
ken kunnen, aan de Zendingdeputaten in
Nederland.

5. Deze regelen de voorwaarden waarop een
vast verband met die Kerken zal kunnen ge
legd worden.

Van de hulpdiensten.

ART. 28.
1. Er kunnen tweemaal hulpdiensten voor de
Zending zijn: Schooldienst en Hospitaaldienst.
Onder Schooldienst wordt begrepen elke in
richting waarin ook burgerlijk onderwijs ge
geven wordt; onder Hospitaaldienst alles wat
zich beweegt op medisch gebied.

ART. 29.
1. Voor zoover de middelen dit gedoogen,
zal er bij de Zendingstations in elke plaats
waar een inlandische Kerk bestaat, en voorts
in alle plaatsen waar hiervoor opening is,
een lagere school worden opgericht.

2. Deze scholen worden zoo ingericht dat zij
voldoen aan de vereischten, om aanspraak te
kunnen maken op een Gouvernementssubsidie.

3. Zij staan plaatselijk onder het toezicht van
den Dienaar des Woords van het Zendingsta
tion, en wat hare algemeene belangen betreft
onder de leiding van de Gedelegeerden in Indië,
die tevens alle geschillen tusschen het onder
wijzend personeel en den Stationspredikant be
slechten.

ART. 30.
1. De Keuchenius-school verblijft aan de ge
zamenlijke Kerken, en de leiding ervan wordt
toevertrouwd aan de Zendingdeputaten. Zij zal
ingericht worden als opleidingschool voor in
landsche helpers. Voor zoover er plaats is, zul
len tegen betaling ook zoons van meer vermo
gende Javanen op de school worden toegelaten.
De Dienaar des Woords van het station te
Poerwodjo geeft het theologisch onderwijs.
Het toezicht over deze school wordt opgedra
gen aan de Gedelegeerden in Indië, onder appél
op de Zendingdeputaten in Nederland.

2. De benoeming van den Directeur der Keu
chenius-school geschiedt door de Generale Synode,
op voordracht van de Zendingdeputaten, of
door deze Deputaten zelve; in het laatste ge
val, de Gedelegeerden in Indië en den Dienaar
van het station Poerwodjo gehoord.

ART. 31.
1. De Keuchenius-school verblijft aan de ge
zamenlijke Kerken, en de leiding ervan wordt
toevertrouwd aan de Zendingdeputaten. Zij zal
ingericht worden als opleidingschool voor in
landsche helpers. Voor zoover er plaats is, zul
len tegen betaling ook zoons van meer vermo
gende Javanen op de school worden toegelaten.
De Dienaar des Woords van het station te
Poerwodjo geeft het theologisch onderwijs.
Het toezicht over deze school wordt opgedra
gen aan de Gedelegeerden in Indië, onder appél
op de Zendingdeputaten in Nederland.

2. De benoeming van den Directeur der Keu
chenius-school geschiedt door de Generale Synode,
op voordracht van de Zendingdeputaten, of
door deze Deputaten zelve; in het laatste ge
val, de Gedelegeerden in Indië en den Dienaar
van het station Poerwodjo gehoord.

ART. 32.
1. De Hospitaaldienst kan, uitgaan van par
ticuliere vereenigingen, van bijzondere personen,
of van Kerken.

2. Particuliere vereenigingen en personen on
dernemen dezen dienst geheel voor eigen reke
ning, maar onder verband van de regelen door
de Kerken hiervoor te stellen.

3. Eene Kerk, die zulke een dienst onderne
men wil, kan hiervoor geldelijke hulp van andere
of ook van alle Kerken aanvragen. Wordt zij
door andere Kerken gestemd, dan moeten dit
Kerken zijn in hare eigene Classe, en regelt zij
zelve met deze Kerken, hoe de leiding der zaak
voor het verband met deze Kerken zal gelegd
worden. Vraag zij hulp van alle Kerken, dan
dient zij deze aanvraag in bij de Generale Syn
ode, of, zoo deze niet samen is, bij de Zen
dingsdeputaten.

4. De regeling en instructie van dezen lokalen
dienst, als ook van het verband met den Dienst
des Woords, en c. n. van den Schooldienst,
gaat de eerste maal uit van de Zendingdepu
taten, de Gedelegeerden in Indië gehoord.

5. Deze regeling en instructie blijft van
kracht tot de eerstvolgende Generale Synode,
en wordt aldan aan hare goedkeuring onder
worpen.

6. De Generale Synode gaat niet tot het
maken der generale regeling over, dan nadat
de voorloopige lokale regeling drie jaren lang
de proef heeft doorgestaan.

Overgangsbepalingen.

ART. 33.
1. De Kerken van Batavia en van Soera
baya worden, als zelfstandige Kerken, geheel
losgeknipt van den dienst der Zending.

2. Indien zij door de Generale Synode in
ons Kerkverband worden opgenomen, wordt
aangegeven met welke Classe hier te lande
elke van deze beide Kerken correspondeeren
zal.

3. Voor zooveel zij als Kerken ondersteu
ning behoeven, wordt deze verstrekt uit de
kas voor hulpbehoevende Kerken.

4. Voor zoover deze Kerken in de stad
harer woning en omstreken een opzettelijke
dienst voor de Zending onder de inlanders
inrichten,